

Sygn. akt I CSK 4075/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z wniosku K. P.
z udziałem B. P.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt V Ca 706/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację wnioskodawczyni K. P. od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego dla Warszawy - Woli w Warszawie z 20 stycznia 2021 r. w sprawie z udziałem B. P., o podział majątku wspólnego.

Wnioskodawczyni wniosła skargę kasacyjną, w której żądała uchylenia w całości zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z 29 czerwca 2021 r. oraz zmiany rozstrzygnięcia przez ustalenie, że udział wnioskodawczyni w majątku wspólnym wynosi 90%, zaś uczestnika 10%, ewentualnie żądała uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości oraz przekazania sprawy sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawczyni wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione. Sąd Najwyższy rozstrzygając co do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (tj. w ramach tzw. przedsądu) bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. *inter alia* postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Zagadnienia prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie spełniają powyższego kryterium, nie wskazują bowiem, że są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Trzeba podkreślić, że rekonstrukcja „ważnych powodów” w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. w głównej mierze łączy się z oceną okoliczności konkretnej sprawy i nie nadaje się do skatalogowania. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano zresztą tę okoliczność z powołaniem na orzecznictwo Sądu Najwyższego, a jednocześnie nie przedstawiono argumentacji *stricte* jurydycznej uzasadniającej występowanie zagadnienia o abstrakcyjnym, koniecznym do rozstrzygnięcia problemie prawnym, prezentując natomiast polemikę ze stanowiskiem Sądu *ad quem*. Tak sformułowane motywy wniosku nie spełniają kryteriów ustalonych w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano również oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa

materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

Przyjmuje się również w orzecznictwie, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez konieczności pogłębionej analizy (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Już sama konstrukcja skargi kasacyjnej w tym zakresie rodzi wątpliwości, skoro z jednej strony kwestia stosowania art. 43 § 2 k.r.o. ma się łączyć z szeregiem zagadnień prawnych, a jednocześnie ta sama kwestia ma bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań uzasadniać uwzględnienie skargi. Dodatkowo należy wskazać, że argumentacja przedstawiona przez skarżącą stanowi jedynie polemikę z orzeczeniem sądu II instancji.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[as
a]